

ΒΙΟΚΑΥΣΙΜΑ – ΚΟΜΜΑΤΙ ΤΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΤΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΤΗΣ – Β' Μέρος – Οι επιπτώσεις στη γεωργία και τις καλλιέργειες

Μονοκαλλιέργεια στη
Λατινική Αμερική
Φωτό:Wikimedia

Η επίδραση της παραγωγής βιοκαυσίμων στην αγροτική παραγωγή και η καταστροφή των καλλιεργήσιμων εδαφών αποτελούν την καταστροφικότερη και πλέον μακροχρόνια επίπτωσή τους.

Εδώ εισέρχεται και το τεράστιο οικονομικά, κοινωνικά και περιβαλλοντικά πρόβλημα των μονοκαλλιεργειών από το οποίο –πάμπολλες αναπτυσσόμενες και φτωχές χώρες εξακολουθούν να υποφέρουν, με μεγάλα τμήματα του πληθυσμού τους να μην μπορούν να αγοράσουν ακόμα και τα υποτιθέμενα ως ζωτικά για τη διαβίωσή τους τρόφιμα -την ίδια ώρα που τεράστιες εκτάσεις γης σε όλο τον κόσμο σταδιακά ερημοποιούνται.

Εντατικοποίηση των καλλιεργειών και μονοκαλλιέργειες

Τα βιοκαύσιμα απαιτούν την καλλιέργεια τεράστιων εκτάσεων κυρίως σόγιας, φοινικέλαιου και

ζαχαροκάλαμου δεδομένο που όπως είναι φυσικό **αυξάνει την ανάγκη** –και τη συνεπαγωγική προσφορά από πλευράς των εταιριών βέβαια- για τεχνολογικά εξελιγμένες μεθόδους μονοκαλλιεργειών, οι οποίες ήδη έχουν αναπτυχθεί σε τεράστιες εκτάσεις σε χώρες του Τρίτου Κόσμου, όπως η Βραζιλία και η Ινδονησία αλλά ακόμα και μέσα στις ίδιες τις Ηνωμένες Πολιτείες, όπου τεράστιες εκτάσεις καλλιεργήσιμης γης –ιδιαίτερα στις κεντρικές Πολιτείες- **έχουν μετατραπεί σε μονοκαλλιέργειες.**

Η ανάγκη για εντατικές μεθόδους καλλιέργειας σε τόσο μεγάλες εκτάσεις συνεπάγεται

–υποβάθμιση στη χρήση της γης,

-τη διάβρωση του εδάφους,

-την ολοένα μεγαλύτερη χρησιμοποίηση νερού,

-την αυξανόμενη χρήση χημικών φυτοφαρμάκων και

-την εγκατάλειψη της εναλλαγής καλλιεργειών.

Έτσι, οι καλλιεργούμενες εκτάσεις σε πολλές περιπτώσεις αχρηστεύονται, με **αποτελέσματα καταστροφικά όχι μόνο για το περιβάλλον αλλά και για τους τοπικούς πληθυσμούς,** στην πλειοψηφία τους όπως συνήθως, κάτοικοι του Τρίτου και του Τέταρτου Κόσμου.

Χαρακτηριστικότερο όλων είναι **το παράδειγμα της Βραζιλίας,** στην οποία καλλιεργούνται πάνω από 20 εκατομμύρια εκτάρια γης για τα βιοκαύσιμα. Τεράστιες εκτάσεις του μεγαλύτερου και σημαντικότερου οικοσυστήματος της γης, του Αμαζονίου καταστρέφονται κάθε ημέρα για να μετατραπούν σε καλλιέργειες για την παραγωγή βιοκαυσίμων, με αποτελέσματα που σύντομα αποδεικνύονται καταστροφικά: οι ντόπιοι πληθυσμοί εγκαταλείπουν τις καλλιέργειες μετά από λίγα μόνο χρόνια καθώς οι αποψιλωμένες εκτάσεις που μετατράπηκαν σε καλλιέργειες για βιοκαύσιμα έχουν ως αποτέλεσμα την **πλήρη ερημοποίηση και αχρήστευση της γης για οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα.**

Φωτό:Wikimedia

Πρόκειται για το λεγόμενο “boom-and-bust” scenario[1], στο οποίο παρατηρείται μία πρόσκαιρη «εκτίναξη» εισοδημάτων στις περιοχές οι οποίες έχουν αποψιλωθεί για να ακολουθήσει στη συνέχεια η «καταστροφή».

Ακόμα και πληθυσμοί όμως οι οποίοι δεν θέλουν η γη τους να γίνει βορά στο βωμό των βιοκαυσίμων συχνά εκδιώκονται με βία μέσα, όπως πρόσφατα συνέβη στην Κολομβία και την Ινδονησία, αλλά και σε διάφορες περιοχές της Αφρικής.

Εκτεταμένη χρήση χημικών

Ένα τεράστιο πρόβλημα που συνεπάγεται η εντατική καλλιέργεια με σκοπό την παραγωγή βιοκαυσίμων είναι τα **φυτοφάρμακα και τα χημικά λιπάσματα και η σύνδεσή τους και με τις γενετικά τροποποιημένες ποικιλίες**. Πρόκειται για ένα διαχρονικό πρόβλημα με ολοένα δυσμενέστερες επιπτώσεις στο περιβάλλον, την κοινωνία και τελικά και την οικονομία.

Δύο πολυεθνικές (Cargill και ADM) ελέγχουν το 65% περίπου της παγκόσμιας καλλιέργειας σόγιας[2], της οποίας η παραγωγή στις ΗΠΑ για βιοκαύσιμα έχει αυξηθεί τα τελευταία χρόνια κατά 50%.

Επιπλέον, η **πίεση για όλο και μεγαλύτερη παραγωγή βιοκαυσίμων** αυξάνει εκτός από τις καλλιεργήσιμες εκτάσεις με τις προαναφερθείσες καταστροφικές συνέπειες **και τις γενετικά τροποποιημένες ποικιλίες**, οι οποίες δεν προορίζονται μόνο για τα καύσιμα αλλά και για...τη διατροφή μας!

Στις ΗΠΑ για παράδειγμα η συντριπτική πλειοψηφία της καλλιεργηθείσας σόγιας είναι **μεταλλαγμένη προκειμένου να είναι ανθεκτική σε πασίγνωστα φυτοφάρμακα των οποίων ενώ έχουν διαγνωστεί αναλυτικά οι συνέπειες συνεχίζουν να χρησιμοποιούνται προκειμένου συγκεκριμένες πολυεθνικές να αποκομίζουν τεράστια κέρδη.**

Πρόκειται για μία προσπάθεια συγκεκριμένων πολυεθνικών να επιβάλλουν στον παγκόσμιο πληθυσμό τα γενετικά τροποποιημένα προϊόντα και τα βιοκαύσιμα αποτελούν μια εξαιρετική «μάσκα».

Μόνο στις ΗΠΑ. τεράστια αποθέματα υδάτινων πόρων στις κεντρικές κυρίως πολιτείες έχουν μολυνθεί από το ενδοκρινές ζιζανιοκτόνο ατραζίνη, ενώ τεράστιες εκτάσεις ραντίζονται με φυτοφάρμακα που περιέχουν την ουσία glyphosate.

Έτσι, εκτός των **μεγάλων άμεσων κινδύνων για την υγεία ανθρώπων και ζώων, οι ποικιλίες αντιδρώντας σε αυτό τον ανελέητο βομβαρδισμό πανίσχυρων χημικών** αρχίζουν και γίνονται όλο και **ανθεκτικότερες σε αυτά**. Η **οξύτητα** των καλλιεργήσιμων γαιών στα οποία ραντίζονται φυτοφάρμακα αυξάνεται και σύντομα παρατηρούνται **φαινόμενα ευτροφισμού**.

Επιπλέον η χρησιμοποίηση χημικών λιπασμάτων έχει ως αποτέλεσμα την απελευθέρωση του -πολύ πιο επικίνδυνου από το διοξείδιο του άνθρακα- διοξειδίου του αζώτου.

Διαβάστε επίσης

A' Μέρος Περιβαλλοντική επιβάρυνση από την παραγωγή βιοκαυσίμων

Γ' Μέρος Βιοκαύσιμα και Διατροφική Κρίση

[1] Περιβαλλοντική καταστροφή χωρίς...τα αναμενόμενα κέρδη, www.solon.org.gr, 15 Ιουνίου 2009

[2] www.biotechwatch.gr

Πηγές εκτός των αναφερθέντων συνδέσμων στο κείμενο:

«Βιοκαύσιμα και περιβάλλον σε όλο τον κύκλο ζωής», Δρ Γιώργος Αγερίδης
EU set to scrap biofuels target amid fears of food crisis, *The Guardian*, 19 Απριλίου 2008

Q&A: Biofuels, *The Guardian*, *The Guardian* 23, Μαΐου 2008

EU rethinks biofuels guidelines, *BBC*, 23 Ιανουαρίου 2008

<http://www.cbsnews.com/stories/2007/05/08/tech/main2774983.shtml>

<http://biotechwatch.gr>

El escándalo de los agrocarburos en los países del Sur, François Houtart, 9 Σεπτεμβρίου 2009, www.alainet.org

Μεταλλαγμένα, Ατομική Ιδιοκτησία και Δικαίωμα Πρόληψης; Ιωάννα Μουτσοπούλου www.solon.org.gr 5 Φεβρουαρίου 2009

11 Σεπτεμβρίου 2009
Άρης Καπαράκης
Συνεργάτης της ΜΚΟ Σόλων
aris@solon.org.gr